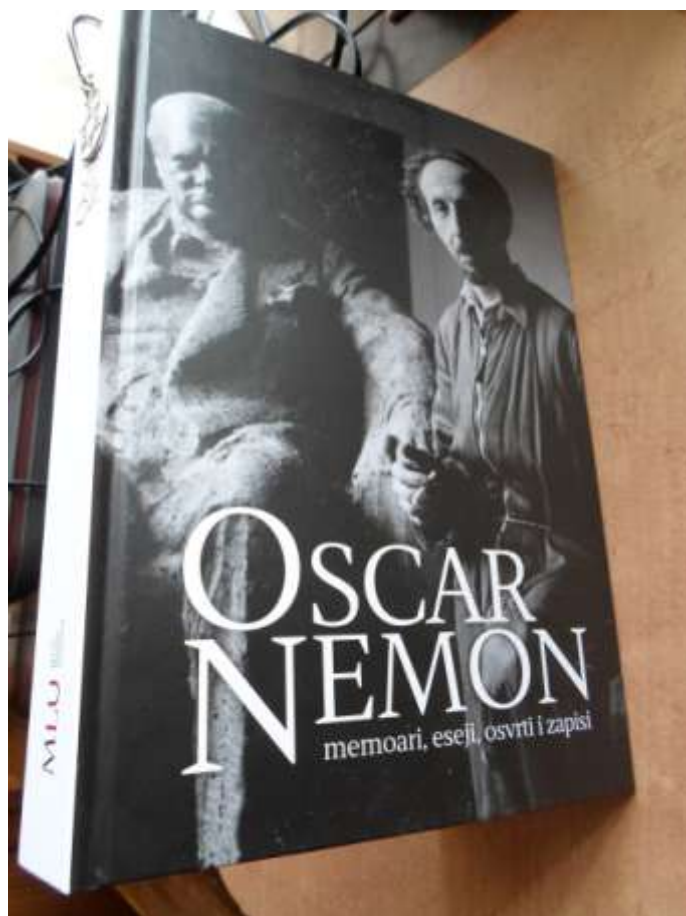

GLASNIK

B'nai B'rith
„Gavro Schwartz“
Hrvatska

Godina / Year 1. Broj / Number 4. Zagreb prosinac / December 2016 Izlazi četiri puta godišnje / Published quarterly

Urednik /editor: Darko Fischer. Tehnički urednik/Text editing: Branka Cimermanović

VOICE OF
B'nai B'rith
„Gavro Schwartz“
Croatia

Tablica sadržaja

Uz četvrti broj BB glasnika.....	3
Knjiga o Oscaru Nemonu.....	5
Susret s Lady Aurelijom Young.....	7
MENTALIST, Roy Zaltsman.....	12
Roman "Istanbul je bio bajka".....	19
Neke činjenice o Židovima u svijetu i Hrvatskoj.....	21
HANUKA.....	24

Editorial to the fourth issue of The Voice of BB.....	3
The book on Oscar Nemon.....	5
Meeting Lady Aurelia Young.....	7
MENTALIST, Roy Zaltsman.....	12
The novel "Istanbul was a fairytale".....	19
Some fact about Jers in world and in Croatia.....	21
HANUKKAH.....	24

Uz četvrti broj BB glasnika

Poštovane čitateljice i čitatelji,

Ovaj broj „BB Glasnika“ donosi uglavnom članke vezane za našu aktivnost u listopadu ove godine. Bio je to prikaz knjige o Oscaru Nemonu, kiparu židovskog porijekla i rođenog u Hrvatskoj koji je kao portretist mnogih znamenitih ličnosti postao svjetski poznat. B'nai B'rith Hrvatska organizirao je prikaz te knjige tako da su se zajedno našli autor knjige o Nemonu, kustos Muzeja likovnih umjetnosti u Osijeku i kiparova kći Lady Aurelia Young, koja je došla iz Londona.

Iskoristili smo boravak Lady Young u Zagrebu, te je ona dala intervju za naš Glasnik, koji također donosimo u ovom broju. Nastojali smo da kći slavnog kipara ima ugodan boravak u Zagrebu, što smo i uspjeli a zasluge za to ima naša Branka Cimermanović (koja je napravila intervju).

Tjedan izraelskog filma upravo se održava u Zagrebu. O utiscima s tog događaja izvijestit ćemo tek u idućem broju našeg Glasnika. Ovaj broj zaključen je prije završetka ovog filmskog festivala.

Kraj godine obilježava židovski praznik svjetla – Hanuka. Donosimo književni prilog spisateljice Jasminke Domaš o tome kako ona doživljava Hanuku. O tome kako smo mi proveli i doživjeli ovogodišnju Hanuku, objavit ćemo također u idućem broju.

Darko Fischer, President of BB Loge "Gavro Schwartz"

Editorial to the fourth issue of *The Voice of BB*

Dear readers,

This number of "The voice of BB" is mostly oriented to our activity in October this year. It was a book review on Oscar Nemon, sculptor of Jewish descent and born in Croatia who was a portraitist of many famous personalities and became world famous. B'nai B'rith Croatia organized a presentation of the book. We brought together the editor of the book, curator of the Museum of Fine Arts in Osijek Mr. Daniel Zec and sculptor's daughter Lady Aurelia Young, who came from London.

We took the opportunity during the stay of Lady Aurelia in Zagreb to make an interview with her for our Voice. It is published in this issue. We did our best to make her stay in Zagreb as pleasant as possible. We hope the daughter of the famous sculptor really had a nice stay in Zagreb, and we are grateful to our Branka Cimermanović who made an interview with Lady Aurelia.

Week of Israeli film began just these days in Zagreb. Our impressions from this event we will report in the coming issue of our Voice. The current issue was closed before the end of this film festival.

At the end of the year we celebrate the Jewish holiday of light – Hanukkah. This issue of our Voice has a literary supplement devoted to our holiday. Jasminka Domas, the writer, gives her impressions regarding Hanukkah.

Knjiga o Oscaru Nemonu

Muzej likovnih umjetnosti u Osijeku izdao je u proljeće ove godine knjigu "Oscar Nemon memoari, eseji, osvrti i zapisi". Knjigu je priredio Daniel Zec, kustos tog muzeja.

Oscar Nemon, rođen kao Oskar Neuman u Osijeku 1906. godine kao samouku i vrlo talentirani kipar portretist stekao je slavu radeći portrete ličnosti i političkog života pretežno u Engleskoj, ali je poznat i po svom portretu Sigmunda Freuda. Također je za svoj rodni Osijek izradio i poklonio spomenik žrtvama Holokausta, poznat pod nazivom "Majka i dijete" koji simbolički stoji u parku između njegove rodne kuće i nekadašnje zgrade židovske škole, današnje zgrade Židovske općine Osijek. Park nosi ime Oscara Nemonu.

Nemon i spomenik u Osijeku

Knjiga, koju je Daniel Zec priredio vrlo pomno sastoji se iz tri dijela.

Prvi i najopširniji dio su sjećanja samoga Nemonu i njegovi zapisi o susretima i portretiranju znamenitih ljudi. Među tim poznatim ličnostima svakako se izdvajaju Sigmund Freud i Winston Churchill s kojim je Nemon bio lični prijatelj i koji je Nemonu neobično cijenio. Posebna je zanimljivost, da je Winston Churchill, dok ga je Nemon portretirao, također uzeo glinu u ruke i portretirao Nemonu. To je jedini Churchillov kiparski rad, jer je on inače bio slikar amater. Kroz Nemonove zapise o ličnostima koje je portretirao dolazi do izražaja njegov pogled na svijet te pokazuje kako je on bio izvanredna ličnost, koja je već svojom pojavom izazivala pažnju i simpatije ljudi s kojima se susretao.

Drugi dio knjige je izbor iz članaka o Oscaru Nemonu. Autori su pretežno hrvatski likovni kritičari i kulturni raniči, ponajviše oni iz Osijeka (Kusik, Švajcer, Pinterović), ali ima i nekoliko stranih autora s člancima objavljenim u inozemnim časopisima (Melnikoff, Rothenstein, Taylor, Boonham). Osječka povjesničarka Danica Pinterović posebno je zaslužna za postavljanje Nemonovog spomenika žrtvama Holokausta "Majka i dijete" u Osijeku. Ona je prva domaćoj javnosti svojim natpisom u Osječkom zborniku iz 1967. godine skrenula pažnju na njega, tada još malo poznatog kod nas.

Oto Švajcer u članku koji je izašao u Književnoj reviji 1995. godine opisuje Nemonovo osječko razdoblje, kada je mladi talentirani Oscar bio zapažen i od Ivana Meštrovića, koji mu je savjetovao da ode na studij u Paris. To Nemon ipak nije prihvatio već je otišao u Beč gdje je imao rođaka.

U trećem dijelu Daniel Zec donosi biografiju Oscara Nemonu. Taj dio sastoji se od manjih dijelova teksta podijeljenih po godinama od 1906. kada je Oskar rođen do 1985. kada je Oscar umro 13. travnja. Uz tekst i godine na koji se on odnosi prikazane su i fotografije iz tih godina, pretežno Nemonu kao izrađuje portrete.

Knjiga je bogato ilustrirana brojnim fotografijama (sve u crno bijeloj tehnici) koje prikazuju Nemonu pri radu ali i njegova gotova djela.

Knjiga u dodatku ima bibliografiju o Oscaru Nemonu, popis svih reprodukcija (ukupno 100), kazalo imena, te osvrt na knjigu i umjetnika koje su napisali Helena Sablić Tomić i Tonko Maroević.

The book on Oscar Nemon

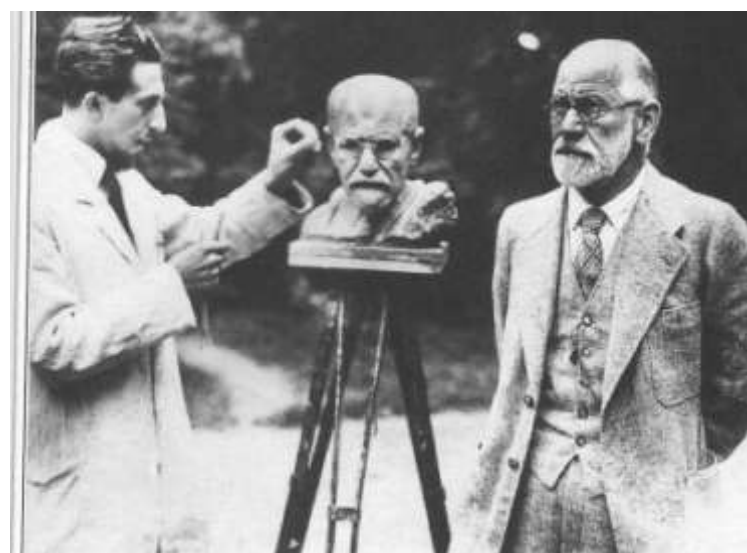
Museum of Fine Arts in Osijek issued in the spring of this year, the book "Oscar Nemon memoirs, essays, reviews, and records". The book was edited by Daniel Zec, curator of the museum.

Oscar Nemon, born as Oskar Neuman in Osijek in 1906 as a self-taught and very talented sculptor portraitist won fame by doing portraits of personalities of political life, mainly in England, but is also known for his portrait of Sigmund Freud. He also made and donated the monument to victims of the Holocaust to his native Osijek, known as the "Mother and Child" which symbolically standing in the park between his birth house and the building of the former Jewish school, today the Jewish Community Osijek. The park was named Oscar Nemon's park.

The book, by Daniel Zec was prepared very carefully and consists of three parts.

The first and most extensive part consists memories of Nemon himself and his records of meetings and portraying famous people. Among the celebrities surely stand Sigmund Freud and Winston Churchill, with whom Nemon was personal friend and who appreciated Nemon very much. Particularly interesting is that Winston Churchill, when being portrayed by Nemon, also took clay in his hands and portrayed Nemon. This is the only Churchill's sculptural work, as he was an amateur painter. Nemon's records of personalities whom he portrayed he expressed his view of the world and we have an evidence of his extraordinary personality, personality whose only appearance caused the attention and sympathy of the people he met.

The second part of the book is a selection of articles on Oscar. The authors are mainly Croatian art critics and cultural persons, mostly those from Osijek (Kusik, Schweitzer, Pinterović), but there are several authors

with articles published in international journals (Melnikoff, Rothenstein, Taylor, Boonham). Osijek historian Danica Pinterović was particularly responsible for setting Nemonovog monument to victims of the Holocaust "Mother and Child" in Osijek. It was the article published in Croatia (Osječki zbornik 1967) which drew attention to Nemon, at that time not yet known in Croatia. Otto Schweitzer in an article that appeared in the Literary Magazine 1995 describes Nemon's Osijek period, when a young talented Oscar was noticed by Ivana Mestrovic, who advised him to go to study in Paris. Nemon did not accept this advise but he went to Vienna where he had relatives.

Nemon i Freud

The third part of the book gives the biography of Oscar Nemon. This part consists of small portions of text labeled by years from 1906 when Oskar was born, until 1985 when Oscar died on April 13. In addition to text and years to which these relate, photos are shown from those years, mainly with Nemon at work, making portraits.

The book is richly illustrated with numerous photographs (all in black and white) showing Nemon at work but also his finished works.

As a supplement the book has a bibliography of Oscar Nemon, list of reproductions (100 of them), index of names, and comments on the book and the artist written by Helena Sablić Tomić and Tonko Maroević.

Susret s Lady Aurelijom Young

Lady Aurelia Young ima prirodni talent za predavača. Zatim, tu je i profinjeni engleski jezik britanskog visokog društva. Kad se tome doda ljubav prema ocu i njegovim korijenima te pomno dugogodišnje istraživanje dobije se sjajno predavanje o Oscaru Nemonu, kiparu, rođenom Osječaninu i Židovu koji je glavninu života proživio u Engleskoj, a najpoznatiji je kao „Churchillov portretist“.

Kao supruga uvaženog člana britanskoga parlamenta, majka četvero djece i baka nekoliko unučadi, godinama je bila potpora suprugu i obitelji, imala društvena i humanitarna zaduženja, a onda je odlučila posvetiti vrijeme istraživanju života svojega oca. Cilj joj je bio saznati i razumjeti, a ne učiniti oca još slavnijim. U svojim istraživanjima proučila je mnoge dokumente u raznim zemljama, angažirala prevodioce jer nažalost ne govori hrvatski, pronašla dnevnike, slike, bivše ljubavi, širu obitelj i prijatelje, saznala lijepe, ali i bolne epizode iz Nemonovog života te tako složila scenarij o njegovom životu o kojemu bi se mogao i snimiti film. Uz to je pronašla i niz neimenovanih bisti kojima još uvijek traži imena. Danas Lady Aurelia širom svijeta drži predavanja o Nemonu pa smo i mi imali čast organizirati jedno i pritom je ugostiti u Zagrebu. Povod je bio izlazak monografije Oscar Nemon u izdanju Muzeja likovnih umjetnosti Osijek, autora mr. sc. Daniela Zeca.

B'nai B'rith Hrvatska i Institut Ballasi
imaju čast pozvati Vas na predstavljanje monografije

OSCAR NEMON

memoari, eseji, osvrti i zapisi

u izdanju Muzeja likovnih umjetnosti Osijek u ponedjeljak 24. listopada u 18 sati u
Mađarskom Institutu Ballasi, Zagreb, Augusta Cesarca 10.

Urednik monografije mr. sc. Daniel Zec će predstaviti monografiju,
a o Oscaru Nemonu govorit će i njegova kći Lady Aurelia Young

Predavanje je bilo iznimno zanimljivo, a vrijedi spomenuti i vrhunsku tehniku slike i zvuka, još jedan izazov koji je Lady Aurelia izvrsno savladala.

S Lady Aurelijom razgovarala sam u Hotelu Dubrovnik jednog nedjeljnog popodneva. Trebao je to biti pravi interview pa sam petljala sa snimanjem na mobitel. Odmah moram reći da od toga nije bilo baš velike koristi jer moj pametni telefon ipak nije tako pametan da izolira naše glasove od žamora kafića. No bilo je zanimljivo čavrljati s tom damom koja ima tipični britanski smisao za humor i koju sve zanima, a najviše razgovor s mojom mamom Osječankom. Toliko je bilo ugodno da smo tek na kraju primijetili da nismo ništa naručili pa je tako Lady Aurelia propustila svoj popodnevni čaj.

Što je najviše doprinijelo Nemonovom uspjehu u Europi?

Ljubavnica! (smijeh). Prvo je otišao u Beč. Beč je u dvadesetim godinama prošloga stoljeća bio depresivan; ostao je tamo godinu dana i onda otišao u Bruxelles studirati na Academie Royale des Beaux Arts. Tamo je njegov talent odmah prepoznat. Dobio je nagradu Zlatna medalja za umjetnički rad, što je bio ogroman uspjeh za tako mladog umjetnika. Uskoro je promijenio prezime iz Neumann u Némon jer je to zvučilo više francuski. Međutim, nije mnogo zarađivao i živio je vrlo skromno. Kasnih dvadesetih nastupila je opća depresija i zato nije dobivao mnogo narudžbi, radio je uglavnom portrete djece. Prijatelj mu je ustupio maleni atelje u podrumu svoje kuće i rekao da može tamo i stanovati. Jednoga dana u kući je susreo zgodnu mladu ženu koja je tražila njegovoga prijatelja. Kako prijatelj nije bio kod kuće, ostali su razgovarati. Nekoliko dana kasnije ostavila mu je paket hrane ispred vrata jer je od prijatelja saznala kako teško živi. Nije mogla vjerovati da zaista živi u podrumu. Bila je to Simone Hottet. Sprijateljili su se, a ona je imala dobre veze u umjetničkim krugovima. Uskoro je dobio prvu narudžbu – portret belgijskoga kralja Alberta. Uredila mu je i novi atelje. Simonu su u belgijskom visokom društvu svi poznavali, na kraju se udala za predsjednika vlade Paul-Henryja Spaaka. Uoči udaje predala je svu svoju arhivu, uključujući i Nemonova pisma, Kraljevskoj biblioteci u Bruxellesu i tako meni omogućila sjajan izvor podataka za moje istraživanje.

Kako je Nemon sreo Vašu majku?

Moja majka bila je bogata engleska nasljednica, jedinica vrlo ambicioznih roditelja koji su je željeli udati za nekog finog lorda ili nekog sličnog. Jednom je doživjela živčani slom pa su je poslali na liječenje u kliniku Freudovog učenika Ernesta Jonesa (Freud je bio jako sretan što u Engleskoj ima sljedbenika nežidova, bila je to rijetkost). Dr. Jones je moju majku uspavao sedativom, a kada se probudila, odmah ju je pozvao na domjenak koji se upravo održavao. Prihvatila je poziv i tamo je upoznala Nemonu. Pričala je s njim na francuskom jer Nemon tada još nije dobro savladao engleski. Bio je sasvim drugačiji od svih njenih engleskih prijatelja i odmah se zaljubila u njega. To, međutim, nije nimalo odgovaralo njezinim roditeljima koji su pokušavali sve da ih razdvoje. Čak su od Ministarstva unutarnjih poslova tražili deportaciju tog „nepozvanog židovskog i jugoslavenskog kipara koji je vjerojatno i špijun“. Ministarstvo je nastojalo udovoljiti ocu, cijenjenom gospodinu oficiru, i naredilo policiji da nađe načina. Policija je mnoge ljude ispitala, ali nisu našli nikakvih inkriminirajućih činjenica. Ustanovili su samo da taj kipar portretira mnoge članove kraljevske obitelji i druge uvažene osobe. Roditelji nisu odustajali, ali svejedno nisu uspjeli. No Nemonu nikada nisu prihvatili.

Je li Nemon održavao kontakte s Osječanima?

Da, naročito s liječnikom dr. Podvinecom koji ga je jednom liječio pa su se sprijateljili. Mnogo je ljudi iz bivše Jugoslavije prošlo kroz našu kuću, ali nisam se s njima družila jer nažalost ne govorim hrvatski. I udala sam se mlada i napustila kuću. U mladosti vas baš i ne zanimaju previše veze s daljnjom rodbinom. Tek s godinama počinjete to osjećati sve jače.

Na Vašoj web stranici prikazano je dvadesetak anonimnih bisti. Jeste li saznali nešto o njima?

Kontaktirao me jednom jedan čovjek i rekao da je jedna od tih bisti njegova baka. Bila sam jako uzbuđena i zamolila ga da mi javi detalje. No uskoro je stigao e-mail njegove kćeri u kojem kaže da je ocu zabranila davati ikakve detalje i da me moli da ih više nikada ne kontaktiram i to je bilo to.

Jeste li posjetili Izrael? Je li Nemon?

Bila sam na putovanju po Izraelu s grupom Engleza, Židova i nežidova. U Jeruzalemu smo vidjeli Nemonovu skulpturu Abbe Ebana, a posjetili smo i druga mjesta.

Jednom sam držala prezentaciju na Weizmann institutu. Tamo postoji memorijalna soba za njemačkoga kemičara Židova Ernsta Chaina koji je zajedno s Alexanderom Flemingom otkrio penicilin i s njim podijelio Nobelovu nagradu. Moj otac je bio vezan za Chaina jer je Chain 1944. mojoj majci spasio život kad je bolovala od teške upale pluća i kad su ostali liječnici bili bespomoćni. Nemon je bio očajan, već se vidio kao udovac usred rata, s dvoje male

djece i bez novca. Tada su mu prijatelji spomenuli kako u obližnjem Oxfordu kemičar Chain radi s nekim čudotvornim lijekom. Nemon se sjetio da je viđao Chaina na koncertima i govorio s njim njemački. Povezao se s Chainom pa su gotovo u tajnosti dali penicilin mojoj majci i spasili je. Kasnije je Chain pomogao i Nemonovom rođaku Ivi Adleru, kemičaru koji poslije rata nije mogao naći posao u Jugoslaviji, a on mu je našao posao u Ženevi.

Moj otac je također posjetio Izrael u više navrata, uglavnom radi predstavljanja svojih radova. Želio je da njegova skulptura Humanity stoji na otvorenom kraj Knesseta, ali to se nije ostvarilo.

Meeting Lady Aurelia Young

When Nemon left for Europe what helped his affirmation most?

His girlfriend! (laugh). First he went to Vienna. Vienna was very depressed in the twenties; he stayed there for a year and then he went to Bruxelles to study at the Academy des Beaux Arts. His great talent was recognized there immediately and soon he won a Gold medal prize for his work, which was remarkable for such a young artist. Soon he changed his name from Neumann to Némon, which sounded more French. Nevertheless, he lived modestly, did not earn much. But then came the depression of the late twenties and he got very few commissions, mostly portraits of children. He had the studio and living premises in a cellar owned by another artist. One day a pretty young woman came looking for his artist friend, the friend was out so she had a nice talk with Nemon. Some days after that she left some food by his door since that friend told her about his living conditions. She could not believe that he actually lived in the cellar. She befriended him and she had a lot of contacts in the art circles. She was Simone Hottet. Soon he got his first commission – to portrait the king Albert of Belgium. She also set a studio for Nemon. Simone was well known in Belgium's high society, she married the Prime Minister Paul-Henry Spaak eventually. Before her marriage she gave all her archives, including her correspondence with Nemon, to the Royal Library in Brussels thus provided me with a fantastic source for my research.

How did your father meet your mother?

My mother was an English heiress, the only child of quite socially ambitious parents who wanted her to marry a nice lord or similar. She had a breakdown once and was sent to a clinic, to a Freud's disciple Ernest Jones. Freud was quite pleased to have a non-Jewish disciple in England. Dr Jones sedated my mother for treatment and when she woke up there was a party going on. She accepted the invitation to the party and there she met Nemon. My father talked to her in French since he haven't learned English well yet. She was attracted to him because he was so different from her English friends. But her parents were not the least happy with this relationship so they asked the Home Office to send Nemon away - to deport this unwelcome Jewish Yugoslav sculptor who might be a spy as well. The Home Office wanted to oblige my father the Colonel so they asked the police to find the reason for deportation. The police interviewed people but could not find any reason for deportation; they found instead that he was sculpting the portraits of many members of royal family and other prominent people. My mother parents tried on and on but luckily with no success. But Nemon was never welcome in their home.

Did Nemon have relations with people from Osijek?

Yes, especially with Dr Podvinec who cured him once and they stayed friends. There were many people from former Yugoslavia coming and going to our house, but as I don't speak the language I could not participate. I also left home very young to be married. When you are young you do not care about distant family connections very much, you feel them more and more as you are getting older.

There are about twenty unidentified portraits presented on your website. Did you have any feedback about them?

There was one person who contacted me and said that one of them is his grandmother. I was excited and told him to write send me the details. But then I got an e-mail from his daughter saying that her father should not give me any details and not to contact them ever again and that was that.

Have you visited Israel? Has Nemon?

I went to a tour of Israel. I was flown to Israel with a group of English Jewish and non-Jewish people. We went to Jerusalem where we saw Nemon's sculpture of Abba Eban and other places as well.

I gave a talk in Israel at the Weizmann Institute. There is memorial place in Weizmann Institute to honour the German Jewish chemist Ernst Chain who co-invented penicillin with Alexander Fleming and shared the Nobel Prize. My father was very involved with Chain, Chain actually saved my mother's life in 1944, she was dying of pneumonia and doctors were helpless. Nemon was desperate in prospect of staying alone in the middle of the war, with two small children and no money. Then his friends mentioned this chemist Chain who was working on a miraculous medicine in Oxford which was nearby, and Nemon remembered meeting him in concerts and talking to him in German, which he still preferred to English. So they gave my mother the medicine practically in secret and she eventually recovered.

Chain also helped a member of Nemon's family, Ivo Adler who was a chemist, to find a job in Geneva after the war.

My father visited Israel also on several occasions, mostly to present his work. He wanted his sculpture Humanity to be placed by Knesset.

MENTALIST, Roy Zaltsman

Na predstavama u okviru Tjedna Izraela u Zagrebu, koji se održao od 29. 10. do 5. 11. 2016. među mnogim istaknutim ličnostima zagrebačkoj publici se predstavio i Roy Zaltsman. Nastupio je u dvorani Glazbenog zavoda gdje je oduševio brojne gledatelje. Zaltsman je izraelski mentalist koji svojim umnim sposobnostima na predstavama zadivljuje brojnu publiku. Roy najviše nastupa u Izraelu, Indiji i Španjolskoj. Naša Sandra Pavić razgovarala je s njim za vrijeme njegovog boravka u Zagrebu.

Roy Zaltsman bio je sasvim sigurno prava poslastica za kraj Tjedna Izraela i još smo koji dan nakon predstave ovog poznatog mentaliste razmišljali da li smo sudjelovali u njegovim trikovima ili je on ipak razvio neke mogućnosti koje su u svima nama skrivene ali se uglavnom cijeli život nismo njima bavili ili smo ih poricali.

Zaltsman već više od 25 godina zadivljuje gledatelje svojim neobičnim sposobnostima po cijelom svijetu, zabavlja i začuđuje posjetitelje korporativnih i velikih privatnih eventa ali je često angažiran i od strane izraelskih državnih tijela kao predavač i uvjerljivi predstavnik svoje zemlje na međunarodnim turističkim skupovima. Nakon što mi je uručio telekinezom svoju vizitku počeli smo naš razgovor.

Kojim riječima biste nam opisali Vašu profesiju?

Moja profesija zove se mentalist: sposobnost korištenja intuicije, psihologije, govora tijela, utjecaj, uvjeravanje, pamćenje... sve to koristim kako bi izveo zanimljivu predstavu na pozornici i zadivio ljude.

Da li te sposobnosti koje ste naveli nadopunjujete i s nekim mađioničarskim vještinama?

Mađioničar koristiti neke posebne alate za svoje trikove, moji specijalni trikovi imaju veze s nesvakidašnjom upotrebom mozga, načinom razmišljanja, djelovanja, uvjeravanja ... Moj posao je stvoriti nesvakidašnje stvarnosti u glavama ljudi odnosno prenijeti i podučiti ove vještine i druge ljude.

Kada ste počeli nastupati?

Počeo sam nastupati pred publikom kad mi je bilo petnaest godina ali zapravo sam izvodio svoje male predstave puno ranije, kad sam imao samo četiri godine. Uvijek sam uživao biti u centru pažnje pa sam izvodio sve vrste zabave još u dječjem vrtiću i tako sam nastavio to isto do sada. Ja sam zabavljač, ne liječim ljude, ne savjetujem ih ... ja radim dvije stvari: zabavljam i prenosim poruke. Dakle, od moje petnaeste godine do vojnog roka izvodio sam točke vikendima i

blagdanima. Bio sam tehničar u vojsci i bavio se elektroničkim protumjerama za helikoptere, a zatim nakon završne tri godine vojnog roka u zračnim snagama registrirao sam moj posao kao izvođač. Ja sam podrijetlom iz Eilata pa sam najprije održavao predstave za hotele u Eilatu. Tu sam izvodio magiju, iluzije i slične radnje, ali kad sam napustio Eilat napustio sam i sve ono što sam radio prije te se usredotočio samo na mentalizam i na njegove točke gdje se izvođač oslanja samo na vlastite sposobnosti izvedbe bez upotrebe neke magične kutije koja će napraviti nešto nevjerovatno.

Dakle, postojimo samo ja i publika, imam torbu s nekoliko markera, nekoliko stranica, trake za pokrivanje mojeg lica ... i to je to.

Jako mi se svidio show u Zagrebu i iskreno nisam bila sigurna da li se radi o stvarnoj telepatiji ili od trikovima.

To nije ni bitno, ono što je važno je da predstava zadržava ljude koji dolaze; predstava mora biti interaktivna i zabavna.

Tko je bio Vaš učitelj?

Nisam imao nikog posebnog mentora, učio sam tu i tamo, pročitao sam knjige o mentalistima, a sada znam gotovo svakog iz mentalističke zajednice. Susrećem se s mentalistima svuda po svijetu, dijelimo ideje, materijale, knjige, a čak sam objavio svoje vlastita istraživanja. Radim i na istraživanjima koje dolaze iz hipnoze.

Recite mi nešto o treninzima koje održavate? Koje specifične sposobnosti je najlakše trenirati?

Ono što ja podučavam je proširenje korištenja uma: poboljšanje memorije, kreativno razmišljanje, moć utjecaja i uvjeravanja. Poboljšanje pamćenja i način razmišljanja odnosi se na bolje prisjećanje imena, činjenica i brojki. To podučavam već 15 godina. Držim tečajeve na Sveučilištu u Tel Avivu, Policijskoj akademiji, Pravnom fakultetu u Izraelu i Ministarstvu vanjskih poslova. To je trening koji svatko treba jer svi u osnovi gube pamćenje. Dakle, to je trening na kojem se radi na pamćenju i kreativnosti zajedno. Slijedeći trening je uvjeravanje, vježba se kako se

sinkronizirati s ljudima da se ljudi manje više slože sa nama. Svaka osoba razmišlja na drugačiji način pa je potrebno razgovarati na pravi način da bi drugi shvatili ono o čemu govorimo. Na taj način oni će se najvjerojatnije složiti s onim što imamo za reći. To je vrlo dobro za bilo koju vrstu komunikacije. Također savjetujem da se proučava NLP (Neuro-lingvističko programiranje): kako komunicirati na učinkovitiji način, razumjeti govor tijela, to su stvari koje su vrlo bitne i ako znate kako koristiti sve te metode zajedno ljudi će vas najvjerojatnije smatrati čitačem misli.

Što smatrate "magijom" u svom životu?

To je moja intuicija i magične stvari koje se događaju u mome životu. U Indiji postoji čovjek zove Amitabh Bachchan, on je u Indiji kao Bog među glumcima, kad sam bio u Indiji vidio sam ga na reklamama i pomislio sam: "O ovaj tip je vrlo zanimljiv". Odlučio sam odmah da ga želim upoznati. On je vrlo popularan i zastupa 35 tvrtki u isto vrijeme. Dva tri mjeseca nakon toga bio sam pozvan na jedno događanje gdje je on bio glavni gost. Pitali su me da izvedem nešto posebno za njega, pa sam pomaknuo naočale u njegovim rukama bez dodirivanja. O tome je pisalo u svim novinama Mombaya i diljem Indije. Zvali su me Guru Uma koji je iznenadio Big Bachchana. Ne predviđam događaje ali svejedno čudne stvari se događaju u mome životu, imam toliko priča i primjera za to... Jednom u srednjoj školi nisam htio ući u autobus, a taj je autobus ubrzo kasnije imao nesreću. 1996. godine imao sam saobraćajnu nesreću, moja majka me je zvala znajući

da mi se nešto loše dogodilo iako smo bili tri sata udaljenosti. Volim kad se dogode lijepe stvari, slučajnosti i koincidencije pogotovo kad su šanse da se dogode bile realno male ili nikakve.

Želite li reći da i Vi utječete svojom energijom da se stvari dogode?

Definitivno, ono želim da se dogodi unesem i energiju u to. Reći ću Vam i više ... Ako imam bolove ili neku ranu odmah mislim na to što ta rana znači na duhovnom planu? Mislim da ako imam neke bolove trebam tražiti razloge dublje u mom životu. Nastupam puno u Indiji. U zapadnom svijetu i Izraelu ljudi me uvijek pitaju dali je moj show stvaran ili je trik? U Indiji me samo pitaju: "Koliko dugo si morao meditirati da bi postigao te sposobnosti?"

Na koji način se povezujete s ljudima?

Osjećajima i intuicijom.

Koja je Vaša omiljena točka?

To je točka kad pogađam predmete iz publike. Sve je tako neizvjesno. Također volim novu točku koju sam htio izvesti sinoć ali je nisam mogao pripremiti. Donio sam je iz Indije, jer sam tamo cijelo vrijeme i oni su utjecali na mene: hodam bosim nogama po razbijenom staklu. Ljudi vide da je to zaista staklo jer razbijam boce pred njima. Tada se legnem na staklo ljudi stanu na mene. Sviđa mi se jer je to strašno. Volim kad ljudi ne dišu na jednu sekundu. Budući da su gotovo sve moje točke zabavne ova je mala promjena u atmosferi.

Jeste li ikada imali nekih loših iskustava na pozornici?

Da, mnogo puta sam napravio pogrešku, čak i na predstavi u Zagrebu ali svaki put kad se dogodi to volim. Mrzim biti cijelo vrijeme u pravu. Inače gdje je zabava? Sve bi bilo previše lako. To samo pokazuje da ono što radim nije lako. To je kao kad akrobat hoda po žici, ako hoda samo ravno onda nije tako uzbudljivo jer izgleda lako ali ako gotovo padne ljudi cijelu točku slijede s većom pažnjom. Dakle, nakon što je završio moj nastup u Zagrebu dobio sam nove ponude.

Koliko dugo pripremite novu točku?

Ovisi, to može trajati par dana ili tjedana. Točke koje ste vidjeli u Zagrebu već izvodim dugi niz godina, čak i čin s crtežom sam prestao izvoditi neko vrijeme, ali kad sam vidio da su ljudi željeli vidjeti još neku točku onda sam to ipak izveo. Sve što radim je moja ideja, puno sam čitao, pogledao ono što drugi rade ali onda sam osmislio moj vlastiti show.

Recite mi nešto o Vašoj turneji?

Želio bih da imam puno više predstava za židovske zajednice u svijetu, kontaktirao sam i židovsku zajednicu u Americi, na taj način mogu izraziti svoju ljubav za Izrael i učiniti da ljudi širom svijeta promijene svoje mišljenje o njemu. Svugdje gdje idem govorim o Izraelu i pokušavam promijeniti mišljenje ljudi o Izraelu jer ljudi uglavnom vjeruju samo ono što vide na vijestima. Ja im kažem da CNN kontinuirano daje negativne vijesti i da treba filtrirati podatke: 90% odbaciti, 10% prihvatiti kao moguću istinu i na taj način stvoriti pravu sliku. Samo u posljednjih nekoliko godina ljudi su počeli razumjeti što je zaista Izrael. Donio sam neke talentirane ljude u Izrael za konvencije i oni su me pitali prije dolaska da li moraju ponijeti i svoje pancirno odijelo sa sobom. Sad neki od njih žele doći u Izrael po treći put. Za mene je to uspjeh.

Kamo idete nakon Zagrebu?

Idem u Izrael, tamo imam neke kongrese i emisije, onda idem u London, a zatim izravno u Indiju, gdje imam show za vlasnika lanca hotela "Four Seasons" koji slavi 25-godišnjicu osnutka tog lanca. Indija je kao moj drugi dom, ja sam tu cijelo vrijeme, znam tamo čak nabaciti i viceve iz Bollywood filmova, ljudi to ne očekuju i stvarno se dobro zabave.

Jeste li ikada radili nešto za izraelsku vladu i njezine službe?

Da, nekoliko puta za Ministarstvo turizma na velikim skupovima gdje sam došao kao njihov predstavnik. Na takvim mjestima je vrlo važno kako netko stoji u pred ljudima i prezentira Izrael posebno zbog mnogih postojećih predrasuda, za nas je vrlo važno ostaviti dobar dojam na posjetitelje. Osim Ministarstva turizma radio sam prezentacije za Izraelsko Ministarstvo vanjskih poslova, za konzulate i veleposlanstva. Bio sam tamo kao dobrovoljac jer sam htio povezati Izrael s nečim zabavnim. Uglavnom radim za korporativne događaje, privatna okupljanja i treninge. U tim treninzima pomažem tvrtkama da izgrade cijeli efekt o vrijednostima tog društva. Dajem ideje koje su podržane od strane mog istraživanja i iskustva na pozornici.

Koliko ima vas mentalista u u Izraelu?

Postoje 5-6 dobrih mentalista a, sve skupa ima nas 15, što je za tako malu zemlju puno ... ali na kraju ima posla za svakoga od nas.

THE MENTALIST, Roy Zaltsman

During the Week of Israel in Zagreb from October 29th till November 5th Roy Zaltsman made his appearance before Zagreb audience. He gave his performanse in Zagreb Music hall where numerous visitors were delighted with his

mental skills. Zaltsman is an Israeli mentalist known in many countries, but he mostly present in Israel, India and Spain. Our Sandra Pavić spoke to him during his stay in Zagreb.

Roy Zaltsman certainly came as a sweet treat at the end of Israel's week in Zagreb. Days after his performance we continue to talk about his acts and wonder if it were tricks or real telepathy presentations.

More than 25 years Zaltsman already impresses audience with his extraordinary capabilities around the world. He surprises and entertains, pushes us to change our minds and start to think about potentials hidden in all of us.

Roy does the performances for corporate and large private events but often is engaged by the Israeli government bodies as a lecturer and credible representative as well. After he gave me his business card by telekinesis we started our interview.

How would you describe your profession?

So, what I do the name is a mentalist: ability to use intuition, psychology, body language, influence, persuasion, memory... all of that in order to manifest extraordinary acts on the stage and amaze the people.

Does it mean that you use your natural abilities and complement it with some magician skills?

Magician use some special tools for their special tricks, my special tricks have something to do with the brain, way of thinking, influence, persuasion... My job is to create a crazy reality in people's minds...and then to teach these skills to the other people as well.

When did you start to perform?

I started to perform for the audience since I was fifteen but actually I performed even when I was much younger, just four years old: I always enjoyed being in a center of attention, so I was doing all kind of shows and plays in kindergarten for the kids. I continued till now, I am an entertainer, I don't heal people, I don't consul... I do two things: I entertain and I convey messages.

So, since I was 15 till my military service I was doing it on weekends and holydays. I was technicians in the military occupying with electronic countermeasures for the helicopters and then finishing three years of my military air forces duties I registered my business as a performer. I am originally from Eilat and for the first period I was performing for the hotels in Eilat. There I was doing magic, illusions and similar acts but when I left Eilat I left as well all the things I have done before and concentrated only on mentalism act which is pure, hard performance because performer rely only on his own performance abilities instead of some Magic effect box which does something amazing. So, there are just me and audience, I have my bag a few markers, few pages, tools for the covering my face...and that's it.

I liked your show in Zagreb and honestly I wasn't sure if it was real / based on real telepathy or tricks.

It doesn't matter, what is important is that show amazes the people who come; it must be interactive and funny.

Who was your teacher?

I didn't have any specific mentor, I learned here and there, I've read the books about mentalist and now I know everybody from the mentalist community. I meet with the mentalists from the round the world, we share ideas and materials, books, I even publish my own researches. I do my research about the things that are coming out from the hypnosis for example.

Tell me something about the courses that you do? What specific abilities are the most easier to train?

What I teach is Mind expending: memory enhancement, creative thinking, influence and persuasion. Memory enhancement and way of thinking is how to remember names, facts and numbers. I teach that for 15 years already. I do the courses at University of Tel Aviv, Police Academy, Law school in Israel, and Ministry of Foreign affairs. That's the training that everybody needs because everybody lose their memory basically. So in that training there are memory and creativity training together. Then I teach persuasion, it is about how to make people more likely to agree

with you; to synchronize yourself with other people because each person thinks in a different way and if I want to see how their minds work I have to speak in a right way that their understand what I am talking about. In that way, at the end they will most likely agree with what I have to say. That is very good for any type of communication.

I also advise to learn about NLP (neuro-linguistic programming): how to communicate in more efficient way, understand the body language, this things are very inessential and if you know how to use all this methodologies the people will consider you as a mind reader.

What do you consider as a “magic” in your life?

It is my intuition, and second thing is to make things happen in my own life. When I was in India there is a guy called Amitabh Bachchan, he is in India like a God among the actors, I saw him on the commercials and I thought “Oh, this guy is very interesting”. I decided instantly that I want to meet him. He is representing 35 companies in a same time... and 2-3 months afterwards I was invited to perform in an event where he was the chief guest. They asked me to do something specifically for him, so I moved his glasses in his hands without touching it. It was written about all over the newspapers of Mombay and all across in India afterwards. They called me Mind Guru who amazed Big Bachchan.

I don't predict the things but strange things happens anyway, I have so many stories ... Ones, somehow in High school, I didn't want to get into the bus and that bus later had a crush..than I had a car crash in 1996 and my mother called me knowing that something bad happened to me although we were three hours in a distance...but I love to see that some nice things happen when I want them to happen I enjoy to see the small coincidence that something doesn't have a chance to happen but it does happen...

Do you want to say that you put some energy to make things happen?

Definitely, the things I want to happen I put the energy in it.

I'll tell you more... If I have a pain or wound somewhere I think why I spiritually got it? Because I think if I have a pain I should look deeper into my life.

I perform in India a lot. In Western world and Israel the people always ask me if my show is real or a trick? In India they ask me just: “How long did you have to meditate in order to achieve these abilities?”

In what way do you connect with the people?

I connect by the feelings and intuition.

What is your favorite act?

It's the act when I guess the objects from the audience. Everything is so jazzy. Also I like the new act that I wanted to do last night but I couldn't prepare it for some reasons. I brought it from India because I'm there all the time and they influenced me: I walk beard feet on the broken glass. The people see that it is real broken glass because we break the bottles. Then I lay on it and the people step on me. I like it because it is horrible. I like when the people don't breathe for a second. Because almost all my acts are fun and that changes an atmosphere a little bit.

Did you ever have some bad experiences on the stage?

Yes, many times I do a mistake, even in a show in Zagreb I made a mistake and every time they happen I love it. I hate to be all the time correct. Otherwise: where is the fun? Everything would be too easy. It just shows that everything I do it is not easy. It is like when the acrobat is walking on wire, if he goes strait it is not so exciting because it looks easy but if he nearly falls than people follow him with more attention. So, after I finished my show in Zagreb I have been offered some more shows to do.

How long do you prepare a new act?

Depends, could be days or weeks. The show I've performed in Zagreb I have used to perform for many years, even the act with the drawing I stopped to do it for a while but when I saw that people wanted me to do some more things I have done it again. Everything I do is my own concept, I read, I see what other do but then I do my own show.

What about your tours?

I wish to perform much more for the Jewish Community round the world, I contacted as well the Jewish community in America, in this way I can express my love for Israel and make that the people round the world change their opinion about it. Everywhere I go I talk about Israel and make the people change and expand their minds about it because the people mostly believe just what they see on the news. I tell them that CNN is continuously giving the negative news, so we have to filter the information: 90% discard, 10% could be true, just then we have the right vision of the situation. Only in last few years the people start to understand what Israel really is. I brought some talented people to Israel for the convention and they asked me if they have to bring their bullet-proof breastplate with them. Now, some of them want to come to Israel for the third time. For me: that is a success.

Where are you going after Zagreb?

I go to Israel, there I have some conventions and shows, then I go to London and then directly to India where I have some rehearsals and show for the owner and a 25 Anniversary of "Four Season" Hotels. India is like my second home, I am there all the time, I toss there even the jokes from the Bollywood movies, people don't expect that and they really have fun.

Have you ever performed for the Israeli government and its Departments?

Yes, I have done it several times for the Israel Ministry of Tourism at big Chamber fairs where I came as a presenter. There is very important how somebody stands in a front of the people and talk about Israel especially because of many existing prejudice, it is very important to us to leave good impression to visitors...Except the Ministry of Tourism I have done the presentations for Israel Ministry of Foreign affairs, consulates and embassies. I was there as volunteer because I wanted to connect Israel with something fun. I perform mostly for corporate events; I do corporative trainings but perform for private events as well. In these trainings I help the companies to build entire effect about the values of that company. I give the ideas that are supported by my research and experiences on the stage.

How many mentalists are in Israel?

There are 5-6 good mentalist and all together 15 which is for such a small country a lot...but anyway each one get his work.

Roman "Istanbul je bio bajka"

Autor: Mario Levi, nostalgična potraga za nekadašnjim vremenima istanbulskih Židova

Roman "Istanbul je bio bajka" izašao je 2016. godine u izdanju nakladnika "Fraktura", a knjigu je napisao turski književnik židovskog porijekla – Mario Levi, pa ju je s turskog jezika preveo Enver Ibrahimkadić.

Već samim naslovom "Istanbul je bio bajka" ovo djelo izazvalo je veliko zanimanje kod čitatelja. Mnogi upravo zbog privlačnog naslova traže ovu knjigu iako je to roman koji je ne samo opsegu od preko 650 stranice već i po načinu pisanja vrlo zahtjevna knjiga te traži pažljivog i strpljivog čitatelja. Zajedno s piscem koji svoje likove veže uz grad Istanbul čitatelj kreće u veliku potragu za njihovim "izgubljenim vremenom" i pripovijeda o običajima i ljudima kojih više nema. Treba istaknuti da je ovaj roman preveden na više od dvadeset jezika pa je književnik Mario Levi time postao poznat izvan Turske - zemlje u kojoj je knjiga napisana i objavljena a kritičari o njemu govore da je "nezaobilazno ime na književnoj karti svijeta".

Mario Levi je rođen 1957. godine u Istanbulu, gdje je i diplomirao 1975. godine Saint Michel High School, a 1980. godine francuski jezik i književnost na Sveučilištu u Istanbulu. Njegovi prvi radovi objavljeni su u novinama "Šalom". Godine 1986. objavljena mu je prva knjiga pod naslovom "Jacques Brel: usamljeni čovjek", a to je ustvari verzija njegovog sveučilišnog diplomskog rada, dok je prvu zbirku kratkih priča "Ne moći otići u grad" napisao 1990. kao djelomičnu autobiografiju na temelju sjećanja iz djetinjstva i za nju dobiva prestižnu tursku nagradu Haldun Taner za priču. Godinu nakon svoje druge zbirke priča "Madame Floridis se možda neće vratiti" (1991.) objavio je svoj prvi roman "Naša najbolja ljubavna priča" (1992.), dok mu je roman "Istanbul je bio bajka" (Istanbul Bir Masaldi) tiskan godine 1999.

U svojevrsnom predgovoru ovog romana Mario Levi kaže da je imao potrebu u ovom "svojem rukopisu" i to "na svom jeziku" ispričati životnu priču "svog nasljeđa", pa je na samom početku knjige napisana posveta svome djedu te kasnije sam pisac ističe da je to "njegova priča o Istanbulu".

Ova obiteljska saga, pripovijedanje o Židovima - Sefardima, Levantinosima iz Grčke i Aškenazima iz Istanbula počinje oko 1920. godine i proteže se kroz razdoblje Drugoga svjetskog rata sve do druge polovine 20. stoljeća. Kao što se po samom naslovu ovog romana vidi - u središtu romana je Istanbul, odnosno život u Istanbulu. Najveći broj likovi su rođeni u Istanbulu, kreću se poznatim djelovima grada, tako i čitatelj upoznaje nazive ulica Istanbula. Likovi stanuju ili rade u određenom kvartu, zajedno s njima smo u njihovim kućama, ponekad vidimo njihove sobe, namještaj i predmete kojima su okruženi, opisuju se zvukovi oko njih ili glazba koju slušaju u kazalištu, pa se i nama čini da se krećemo po Istanbulu. Tako njegovi stanovnici imaju i sreću i nesreću da svoj život vežu za povijest, sadašnjost i budućnost ovog osebujnog grada. Na početku romana navodi se popis od 48 likova uz kraći opis i glavne karakteristike - što je običaj kada se radi o dramskom djelu. Pisac nam pripovijeda povijest osoba koje čine jednu širu obitelj ili osoba koje su na bilo koji način međusobno povezane. Saznajemo kako se odvijaju njihovi životni putevi, opisane su često tragične ljubavi, zanimljive sudbine, a uvijek je prisutna potraga za boljim životom. Pisac nam pripovijeda povijest osoba koje čine jednu širu obitelj ili osoba koje su na bilo koji način međusobno povezane. Svi likovi koji odlaze iz Istanbula na kraju se vraćaju ili pak cijeli život maštaju o povratku u Istanbul. Iako puni nade i očekivanja odlaze u London, Pariz, Cambridge, Havanu, Izrael i tamo se dalje odvijaju njihove više ili manje sretne životne sudbine, oni se bilo u mislima ili stvarno često vraćaju u Istanbul. S nostalgijom se oni koji odlaze sjećaju svog djetinjstva, mladosti, roditelja, običaja, blagdana,

najčešće Pesaha u obiteljskom domu. Taj je dan važan jer se baš tada događa nešto posebno značajno i sudbonosno u životu pojedinog lika.

Pisac više puta kaže da prelistava stare albume, jer na taj način slikovito i bolje opisuje svoje likove. Često se opisuje odjeća Aškenaza u Istanbulu, a uz odjeću i nakit koji su nosile žene, zatim običaji ili vrste jela za večeru na Pesah, koji se posebno pamte. Slijede priče o različitim ljudima i Levi otvara mnoga "zatvorena vrata", kaže da svaka "kuća ima svoje tajne" i saznajemo razne čudne situacije i "avanture junaka" naših priča. U nekim trenucima života njegovih likova svatko će prepoznati i svoj život. Upoznaje nas s nasljedem, prošlošću i neobičnim događajima iz života osoba o kojima piše, pa otkrivamo neočekivane trenutke nečijeg života, njihove uspjehe i poraze, osamljenost, bolesti, propale brakove, nezahvalnu djecu. Ulazimo u nepoznate svjetove njegovih brojnih likova, saznajemo o čemu su maštali, čemu su se radovali i nadali. Posebnu ulogu tu imaju mirisi, koji nas vraćaju u razne "kućne ceremonije" i bude sjećanja na različite događaje ili blagdane, na trenutke koje pamtimo. Zatim su tu i poznati okusi, na primjer okus čaja koji vraća sjećanja i opet je to "potraga za izgubljenim vremenom".

Ovaj raskošni roman građen je kao svojevrsni mozaik različitih likova, priče su to o njihovim odlascima i nostalgичnim sjećanjima na Istanbul, o ljubavnim zapletima, svađama i opraštanjima koja su se odvijala u velikim židovskim porodicama. Pripovjedajući o jednom liku nastavlja priču o drugom, pa poput Šeherezade dalje priča i kao da nema kraja tom pripovjedanju, nastavljaju se iz jedne u drugu životne sudbine njegovih novih likova. Svi su oni pokušavali bolji život naći u raznim europskim gradovima i u potrazi su za novom domovinom u kojoj će konačno pronaći smirenje. Ipak pravi junak romana zapravo je Istanbul, grad koji kroji živote svojih stanovnika čak i kad oni igrom slučaja završe na tko zna kojim djelovima svijeta. Mario Levi pripovijeda o nostalgичnom svijetu njegovih ulica i kuća, o mikrosvijetovima svojih junaka koje sudbina izaziva na različite, često tragične načine. Sve su to mali dijamanti iz davnih vremena i prostora kojeg više nema, ponekad je to imaginarni svijet, prekrasan u njegovoj fantaziji i postaje dio života grada koji živi još samo u njegovoj bajkovitoj priči o Istanbulu kroz svojevrsnu potragu za vremenom koje je nestalo.

Narcisa Potežica

"Istanbul was a fairytale" a novel by Mario Levy

A short summary

Mrs. N. Potezica gives a review of a novel written by Jewish writer from Turkey, Mario Levy. He was born in 1957 in Istanbul. In his novel "Istanbul was a fairytale" he tried to give a story of his heritage. The book was published in Turkey in 1999.

The book is about Jewish both Sephardic and Ashkenasy families living in Istanbul in the period from 1920 through the WW II and until mid of 20th century. The destinies of many characters are given, most of them travelling around the world but always longing to return to Istanbul.

The book was published in Croatia in 2016.

Neke činjenice o Židovima u svijetu i Hrvatskoj

Drugi svjetski rat odnio je 60 miliona ljudi od toga šest miliona Židova

Abel Herzberg je to ovako komentirao: "Nije ubijeno šest miliona Židova. Jedan Židov je ubijen i to se dogodilo šest miliona puta"

Groblje Mirogoj (u Zagrebu) otvoreno je 1876. godine. Prvi pokojnik pokopan na groblju bio je Židov Miroslav Singer.

Glazbeni paviljon na Zrinjevcu u Zagrebu svečano je otvoren 1891. godine. Zagrebu ga je poklonio trgovac Eduard Prister iz jedne od najbogatijih židovskih obitelji u gradu.

Jisrael Kristal, ortodokсни poljski Židov, rođen 1903. preživio je geto u Lodzu i logor u Auschwitzu. Danas živi u Izraelu i najstariji je čovjek na svijetu! S 113 godina proslavio je svoj drugi Bar Mitzva

Jonas Salk, siromašni američki Židov, sin ruskih imigranata, otkrio je vakcinu za sprečavanje poliomelitisa kod djece. Veliki uspjeh objavljen je 12. 4. 1955. Salk je proglašen čudotvornim znanstvenikom kojij se odrekao patenta i profita u korist bolesnika širom svijeta.

Bob Dylan, nobelovac (za književnost 2016.) po rođenju se zove Robert Allen Zimmerman.

Nedavno preminuli poznati kantautor Leonard Cohen potiče iz dobro stojeće židovske obitelji iz Montreala.

U Siriji je bilo dvije skupine Židova. Oni koji su živjeli od davnih vremena, Musta'arabi ili Mizrahi (na hebrejskom istok) Židovi s Bliskog istoka ili sjeverne Afrike. Druga skupina bili su Sefardi prognani iz Španjolske i Portugala koncem 15. stoljeća. Velike zajednice postojale su u Alepu i Damasku. Danas Židovi iz Sirije žive u Brooklynu, oko 75000, dok u Siriji živi 22 Židova!

Najduži stakleni most u Kini, pušten u promet 20. 8. 2016. djelo je izraelskog arhitekta Haima Dotana. Most je dugačak 430 m širok 6 m a visi nad provalijom dubokom 300 m.

Donald Trump i Hillary Clinton imaju zetove Židove. Trumpova kći udata je za Jereda Kushnera i ima troje djece. Zbog muža je prešla na židovsku vjeru.

U konvenciji UN iz 1948. genocid je definiran kao "radnje počinjene radi potpunog ili djelomičnog uništenja neke narodne, etničke, rasne ili vjerske grupe".

Michael Bloomberg je u tri mandata bio gradonačelnik New Yorka. On je iz židovske obitelji porijeklom iz Rusije. Imovina mu je 36,5 milijardi US\$ pa je tako 10. najbogatiji Amerikanac odnosno 14. najbogatiji čovjek na svijetu.

Odlukom Generalne skupštine UN iz 2005. godine ustanovljen je Dan sjećanja na žrtve Holokausta. To je 27. siječnja, dan kada je 1945. oslobođen koncentracijski logor Auschwitz.

Deveti studeni je Međunarodni dan borbe protiv fašizma. Taj datum odabran je u znak sjećanja na "Kristalnu noć" od devetog na 10. studeni 1938. godine kada su Židovi u Njemačkoj premlaćivani, kamenovani i ubijani. Naziv "Kristalnacht" dolazi od toga što su nacistički nasilnici u svom bijesu razbijali stakla na židovskim kućama, dućanima i sinagogama. Paljene se sinagoge, stanovi i knjige. Ubijen je 91 čovjek a 30 000 odvedeno je u koncentracijske logore.

Ukrajinski grad Odesa, rodno mjesto Isaka Babelja imao je 1900. 400 000 stanovnika od toga 140 000 Židova (35%). Danas ih ima svega 3%.

U logorima smrti u Auschwitzu, Sobiboru, Treblinki, Chelmnu i Majdaneku ubijeno je 3,5 miliona poljskih Židova.

Islam prihvaća i židovsku Toru (prvi pet knjiga Mojsijevih). Kršćani je prihvaćaju kao okosnicu biblijskog Starog zavjeta.

Ivan Šibl, general i bivši direktor RTV Zagreb po majci je Židov. Ona se zvala Ana Aurelia Otenheiser. Nakon udaje prešla je na katoličku vjeru.

Majka poznatog hrvatskog pjesnika Ivana Gorana Kovačića bila je porijeklom Židovka. Zvala se Ruža Klein.

Hrvatski režiser Jakov Sedlar snima film "Ana Frank nekad i sad". Na kraju filma govori Branko Lustig o svojim sjećanjima na koncentracijski logor Bergen-Belsen gdje je bio zatočen u isto vrijeme kada i Ana Frank. Majka Ane Frank umrla je 6. siječnja 1945. godine. Otac Otto Frank je preživio i objavio Anin dnevnik.

Some facts about Jews in world and in Croatia

In the Second World War 60 million people lost their lives of which six million were Jews
Abel Herzberg commented it this way: "Not six million Jews were killed. One Jew was killed and this happened six million times"

Mirogoj (Zagreb cemetery) was opened in 1876. The first deceased buried in the cemetery was a Jew
Miroslav Singer.

Music Pavilion in Zagreb park Zrinjevac was officially opened in 1891. Eduard Priester, a merchant from one of the richest Jewish families, donated it to the city of Zagreb.

Yisrael Kristal, orthodox Polish Jew, born in 1903 survived the ghetto in Lodz and the concentration camp in Auschwitz. Today he lives in Israel and is the oldest man in the world! He is 113 and he celebrated his second Bar Mitzvah.

Jonas Salk, the poor American Jew, the son of Russian immigrants, discovered a vaccine for the prevention of poliomyelitis in children. This great success was released on April 12, 1955. Salk was declared a miraculous scientist and he waived the patent and profits for the benefit of patients worldwide.

Bob Dylan, (on the picture left) Nobel laureate for literature in 2016 was born as Robert Allen Zimmerman.

The late renowned singer-songwriter Leonard Cohen comes from a wealthy Jewish family from Montreal.

In Syria, there were two groups of Jews. The first group Musta'arabi or Mizrahi (in Hebrew Eastern) lived since ancient times and were Jews from the Middle East or North Africa. The second group were Sephardim expelled from Spain and Portugal at the end of the 15th century. Large communities existed in Aleppo and Damascus. Today Jews from Syria live in Brooklyn, around 75,000 of them, while in Syria there are only 22 Jews!

The longest glass bridge in China, opened to traffic on August 20th 2016 was the work of the Israeli architect Haim Dotan. The bridge is 430 m long, 6 m wide and is hanging over the ravine 300 meters deep.

Donald Trump and Hillary Clinton have Jews for sons-in-law. Trump's daughter is married to Jared Kushner and has three children. Because of her husband she converted to Judaism.

The UN Convention of 1948 defines Genocide as an "act committed for the purpose of total or partial destruction of some national, ethnic, racial or religious group."

Michael Bloomberg was mayor of New York in three terms. He comes from a Jewish family originally from Russia. His property values 36.5 billion US \$ and he is ranked as 10th richest American and 14th richest man in the world.

UN General Assembly decided in 2005 to establish the Day of Remembrance for Holocaust victims. It was on January 27th, the day when in 1945 the concentration camp Auschwitz was liberated.

Ninth November is the International Day against Fascism. This date was chosen to commemorate the "Kristallnacht" the night from ninth to tenth of November 1938 when Jews in Germany were beaten, stoned and killed. The term "Kristallnacht" comes from the fact that the Nazi rapists in their rage smashed glass on

Jewish homes, shops and synagogues. They set to fire to synagogues, apartments and books. 91 Jews were killed and 30 000 were taken to concentration camps.

Ukrainian city of Odessa, the birthplace of Isaac Babel had in year 1900. 400.000 inhabitants of which 140 000 (35%) were Jews. Today, there are only 3% Jews in Odesa.

In the death camps at Auschwitz, Sobibor, Treblinka, Chelmno and Majdanek 3.5 million Polish Jews were killed.

Islam accepts the Jewish Torah (the first five books of Moses). Christians accept it as the backbone of the Biblical Old Testament.

Ivan Šibl, from Croatia was a general and former director of RTV Zagreb. His mother was Jewish. Her name was Anna Aurelia Otenheiser. After her marriage she converted to the Catholic faith.

The mother of the famous Croatian poet Ivan Goran Kovačić (on the picture left) was originally Jewish. Her name was Rose Klein.

Croatian director Jakov Sedlar is filming a movie, "Anne Frank now and then." At the end of the film Branko Lustig, (Jewish producer from Croatia) speaks about his memories of the concentration camp of Bergen-Belsen, where he was detained at the same time as Anne Frank. Anne Frank's mother died on January 6, 1945. Her father Otto Frank survived and published Anne's diary.

Jasminka Domaš

HANUKA

Dani tako brzo promiču i sada smo u razdoblju kada sati svjetla brzo ustupe mjesto mraku. Ipak, grad, sinagoge i naši domovi tomu se otimaju, jer na hanukiji palimo svijeće koje mogu odagnati mrak i pokazati nam put do mira i svjetlosti.

Blagdan svjetlosti podsjeća nas i na pobjedu Makabejaca nad vojno daleko nadmoćnijim Grcima i na ponovno posvećenje Hrama u Jeruzalemu i onu predivnu misao da se čudo dogodilo tamo, ali da se ono može dogoditi i ovdje, 5777. godine ma gdje živjeli.

Jer u svakom ljudskom biću gori svjetlo, snaga duha koja osvjetljava vanjski i unutarnji svijet. Svjetlo? Ono je i u osmjehu, u znanju, u vjeri i strpljenju prema bližnjima. Svjetlo hanukije otkriva nam i smisao i razlog zbog kojeg živimo. No prečesto smo svjedoci kako se plamen svjetla jedva održava na životu, jer ga mnogi pokušavaju ugastiti lažnim vrijednostima i idolima tamo gdje bi trebalo biti više skromnosti, više osjećaja za one koji su potrebiti.

Tijekom osmodnevnog blagdana Hanuke svijeće na hanukiji u tišini osvjetljavaju našu dušu i pokazuju da stvaranje nije dovršeno, da mi jesmo Gospodu partneri koji mogu popravljati i sebe i svijet i da moramo teoretsko znanje povezivati s praktičnim. U zrakama svjetlosti, u plamenu svijeća uočavamo svoj put. A Elohim vidi čovjeka u svjetlosti i čeka da se vrati sebi, vraćajući se Njemu. Jer čovjekova je duša plamen, a On Jedan, svjetiljka. I zato iz uništenja poput feniksa može se pojaviti novo rođenje kao i osjećaj cjelovitosti Gornjeg i Donjeg svijeta. A na glavnom gradskom trgu u Zagrebu hanukija Lubavića kao da govori prolaznicima: "Svjetlo duhovnosti ne želim zadržati samo za sebe, zastani i pogledaj, ništa ti ne oduzimam nego dajem. Svjetlo u kojem vidim sebe i u ljubavi pronalazim one koji mi nedostaju i koji žele da plamen duha i mira zajedno nosimo dalje".

HAG SAMEAH

Jasminka Domaš

HANUKKAH

Days pass so quickly so that now we are in a period when hours of light quickly give way to the darkness. However, the city, the synagogue and our homes are resisting to this because of burning candles in hanukkiah candlestick that can dispel the darkness and show us the way to peace and light. Feast of light reminds us of the victory of the Maccabees over the far superior Greek warriors and the rededication of the Temple in Jerusalem and one beautiful thought that the miracle happened there, but that it can happen here, in the year 5777 wherever we live.

Because in every human being a light is flaming, it is a strength of spirit that illuminates our outer and inner world. Light? It is the smile, the knowledge, the faith and patience to the dear once. Light of hanukkiah reveals the meaning and reason for living. But too often we witness the flame of lights barely keeping alive, because many are trying to extinguish it with false values and idols where more modesty, more feeling for those in need should be.

During the eight days of Hanukkah candles on the candlestick quietly illuminate our soul and show that creation is not complete, that we are the Lord partners that can repair themselves and the world and that we need to connect theoretical light in the flames of the man in the light and Him. Man's soul is the because of destruction like sense of wholeness of the main square in Zagreb passers: "I do not want to only, stop and look, I do not which I see myself and the love with which I find those whom I miss, those who want to carry the flame of spirit and peace together with me. "

HAG SAMEAH

Sretna Hanuka svim našim čitateljima

Hag Hanukah sameah to all our readers

NAPOMENA:

Neposredno prije objavljivanja ovog broja, BB loža "Gavro Schwartz" Hrvatska objavila je "Izjavu za javnost". U njoj negodujemo i izražavamo našu zabrinutost zbog ispisivanja ustaškog pozdrava na spomen ploči u mjestu Jasenovac. Ustaški pozdrav dovodimo u vezu s najmračnijim razdobljem nacističke vladavine, kada se provodilo ubijanje nepoćudnih na temelju njihove rasne, vjerske, etničke ili političke pripadnosti. To je i izraz antisemitizma, te smo kao dio svjetske i europske organizacije B'nai B'ritha smatrali potrebnim da reagiramo. Našu izjavu prenijelo je nekoliko hrvatskih novina. Puni tekst izjave možete vidjeti na našoj WEB stranici <http://www.bnaibrith.hr/izjava01.pdf>.

REMARK:

Shortly before the release of this number of Voice, BB lodge "Gavro Schwartz" Croatia has published a "Statement to the public". It is expressing protest and concern about the inscription of the Ustasha (Croatian Nazis during WW II) greeting on a memorial board in Jasenovac (a village near which during WW II was a concentration camp). Ustasha salute is an association to the darkest period of Nazi rule, killing undesirables based on their racial, religious, ethnic or political affiliation. It is an expression of anti-Semitism, and we as part of world and European B'nai B'rith organization consider necessary to react. Our statement is transferred to several Croatian newspapers. Full text of the statement can be seen on our web site <http://www.bnaibrith.hr/statement01.pdf>.